

TILATARVESELVITYS

Sivistyslautakunnan tilatarveselvitys marraskuu 2019

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ	3
2 SUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT	4
2.1 Taustatietoa päätöksenteosta	4
2.2 Nykytilojen kuvaus	6
2.2.1 Kirkonkylän koulu.....	6
2.2.2 Toivolan koulu.....	7
2.2.3 Yhtenäiskoulu.....	7
2.2.4 Lukio.....	8
2.2.5 Mustikkatassu	10
2.3 Tukipalveluiden kuvaus yksiköittäin	11
2.3.1 Kirkonkylän koulu.....	11
2.3.2 Toivolan koulu.....	12
2.3.3 Yhtenäiskoulu.....	12
2.3.4 Lukio.....	12
2.3.5 Koulun Ravintola	12
2.4 Kirkonkylän koulun Alkuluokka	13
2.5 Arvot	14
2.6 Tulevaisuuden oppimisympäristöt	16
2.7 Oppilasennuste	16
3 TILANTARVE TULEVINA VUOSINA	20
3.1 Kolmen koulun malli	21
3.2 Kahden koulun malli	21
3.3 Yhden koulun malli	23
4 RATKAISUVAIHTOEHDOT	25
4.1 Ratkaisuvaihtoehdot Kirkonkylällä	25
4.1.1 Aloitettun saneerauksen ja laajennuksen loppuunsaattaminen Kirkonkylällä	25
4.1.2 Uuden koulun rakentaminen Kirkonkylälle.....	25
4.1.3 Moduuliratkaisu Kirkonkylällä	26
4.2 Ratkaisuvaihtoehdot koulukeskuksessa	27
4.2.1 Oma rakennus koulukeskuksessa	27
4.2.2. Laajennus Yhtenäiskouluun	27
4.2.3 Moduuli koulukeskuksessa	28
4.3 Muut tilaratkaisuvaihtoehdot	28
4.4 Ratkaisuvaihtoehtoihin vaikuttavat muut asiat	29
5 KUULEMISTILAISUUS	32

1 TIIVISTELMÄ

Tilatarveselvityksen lähtökohtana on ollut löytää Kirkonkylän koululle sopiva tilaratkaisu, rakennushankkeessa tapahtuneiden muutosten johdosta. Samalla selvitys toimii laajemminkin koulujen tilatarveselvityksenä. Selvityksessä on kartoitettu nykytilat, tukipalvelut ja oppilasennuste. Tilatarpeesta on laskettu eri mallivaihtoehtoja. Ratkaisuvaihtoehtoja on koottu kahdella eri perusratkaisulla; sijoituspaikka on joko Kirkonkylällä tai Yhtenäiskoulun yhteydessä.

Selvityksessä esitellyt 2- ja 1-koulun mallit pyrkivät kuvaamaan kunnan koulujen yhteenlaskettua tilantarvetta oppilasmäärien laskemisen myötä. Mallit eivät kuitenkaan sellaisenaan käy ratkaisuvaihtoehtoiksi, sillä koulujen yhdistäminen vaatisi erillisen kouluverkkoratkaisun. Kouluverkkoon ei siis tässä selvityksessä oteta kantaa, vaan kaikki esitellyt tilaratkaisuvaihtoehdot säilyttävät olemassa olevat koulut omina hallinnollisina yksikköinä.

Tilatarveselvityksessä nostetaan tarkasteluun kuusi erilaista ratkaisuvaihtoehtoa, joilla kyetään turvaamaan perusopetuksen toteutuminen tarkoituksenmukaisissa tiloissa. Kolme ratkaisuvaihtoehtoa sijoittuu Kirkonkylälle ja toiset kolme koulukeskukseen. Tilaratkaisuvaihtoehdot ovat

- Aloitetun saneerauksen ja laajennuksen loppuunsaattaminen Kirkonkylällä
- Uuden koulun rakentaminen Kirkonkylälle
- Moduuliratkaisu Kirkonkylällä
- Oma rakennus koulukeskuksessa
- Laajennus Yhtenäiskouluun
- Moduuliratkaisu koulukeskuksessa

Perustelut ja tietopohja ratkaisuvaihtoehdoille on kuvattu kappaleessa 3 ja ratkaisuvaihtoehdot kustannusarvioineen löytyvät kappaleesta 4.

Tilatarveselvityksen on koostanut vt. sivistysjohtajan nimeämä työryhmä. Selvitystyöhön ovat osallistuneet rehtorit Kimmo Tanttu, Juha Ukkonen, Leena Huusari, Jyrki Taumala ja vs. resurssikeskuksen johtaja Pirkko Tervo, tekninen johtaja Lasse Kurvinen, palvelupäällikkö Anja Oinonen, ruoka- ja siivouspalveluiden tuotantopäällikkö Minna Hytönen sekä vt. sivistysjohtaja Kati Hämäläinen. Lisäksi selvitystyöryhmässä on toiminut sivistyslautakunnan puheenjohtaja Panu Karjalainen.

2 SUUNNITELMAN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Taustatietoa päätöksenteosta

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.9.2019 käsitellyt Kirkonkylän koulun korjaushankkeen muutoksia § 57.

Päätösehdotus:

Kunnanvaltuusto

1. lopettaa Kirkonkylän koulun saneeraus- ja laajennusurakan;
2. oikeuttaa teknisen johtajan neuvottelemaan asiasta urakoitsijoiden kanssa;
3. velvoittaa sivistyslautakunnan selvittämään tilaratkaisun marraskuun loppuun mennessä.

Keskusteltaessa Seppo Hujanen esitti, että asia jätetään pöydälle lisäselvityksiä varten. Esitystä kannatti Antti Mustonen.

Puheenjohtaja rajasi keskustelun koskevan asian pöydälle panoa. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Seppo Hujanen on tehnyt kannatetun pöydällepanoesityksen, joten on suoritettava äänestys. Puheenjohtaja määräsi äänestyksen suoritettavaksi nimenhuudoin. Ne, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat asian jättämistä pöydälle äänestävät EI. Suoritettuna nimenhuudossa annettiin 27 ääntä, joista 19 JAA- ja 8 EI-ääntä.

Puheenjohtaja totesi asian käsittelyn jatkuvan tässä kokouksessa. Keskusteltaessa Eero Kantola esitti, että kunnanhallituksen päätösehdotuksen 3. kohta tarkennetaan kuuluvaksi seuraavasti: 3. velvoittaa sivistyslautakunnan selvittämään tilaratkaisujen vaihtoehdot marraskuun loppuun mennessä. Esitystä kannatti Markku Huovinen. Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli kunnanhallituksen puheenjohtajalta, voidaanko kunnanhallituksen päätösehdotuksen kohtaa 3. tarkentaa Kantolan esittämällä tavalla. Kunnanhallituksen puheenjohtaja totesi, että näin voidaan tehdä eikä kukaan valtuutettu vastustanut tehtyä tarkennusta.

Päätös:

1. lopettaa Kirkonkylän koulun saneeraus- ja laajennusurakan;
2. oikeuttaa teknisen johtajan neuvottelemaan asiasta urakoitsijoiden kanssa;

3. velvoittaa sivistyslautakunnan selvittämään tilaratkaisujen vaihtoehdot marraskuun loppuun mennessä.

Sivistyslautakunta käsitteli saamaansa velvoitetta kokouksessaan 8.10.2019 § 65.

§ 65 Kirkonkylän koulun saneeraus ja korjaushankkeen muutokset

Esitys Kirkonkylän koulun tilaratkaisuihin liittyvän selvitystyön aikataulusta ja toteutuksesta:

Lokakuu

- Selvitystyöryhmä selvittää
  - oppilasennusteet kouluittain ja ikäluokittain vuoteen 2026 saakka
  - tilastokeskuksen väestöennuste
  - nykyisten tilojen käyttö
  - tilatarve väestö- ja oppilasennusteisiin
  - tilaratkaisut: olemassa olevien tilojen hyödyntäminen ja lisätilantarve
  - tukipalveluiden perusteet
  - tulevaisuuden oppimisympäristö
  - Mäntyharjun kunnan koulujen palveluverkkoon liittyvät arvot tilaratkaisussa

Marraskuu

- kuuleminen koulun vanhemmat ja muut aiheesta kiinnostuneet
- tilaohjelmat tilaratkaisuvaihtoehdoille
- tekninen toimi laskee vaihtoehdoille rakennusosa-arviot, hankeaikataulut ja muut huomi-
oitavat asiat

Asia käsitellään sivistyslautakunnan kokouksessa 3.12.2019.

Päätösehdotus:

Sivistyslautakunta

1. valtuuttaa vt. sivistysjohtajan kokoamaan selvitystyöryhmän keräämään tarvittavaa tietoa tilaratkaisuvaihtoehdoiksi
2. antaa selvitystyöryhmälle oikeuden täydentää itseään ja kuulla muita asiantuntijoita.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

2.2 Nykytilojen kuvaus

2.2.1 Kirkonkylän koulu

Oppilaita koulussa on ollut noin 60-70 viime vuosina. Henkilökuntaa on kolme opettajaa ja kolme vakituista ohjaajaa sekä tarvittaessa yksi määräaikainen ohjaaja alkuluokan koosta riippuen. Lisäksi koululla käyvät erityisopettaja ja englannin opettaja, jotka ovat yhteisiä kunnan muiden koulujen kanssa. Ruokapalveluilla on ollut yksi henkilö ruuan jakamiseen ja siivoukseen.

Entiset tilat:

- kolme luokkahuonetta (55 neliömetriä) ja yksi pieni luokka (35 neliömetriä), joista alkuluokan käytössä on yksi iso ja yksi pieni luokka käytävän eri päissä sekä 3.-4. -luokalla ja 5.-6. -luokalla yksi iso luokka kummallakin
- teknisellä työllä oma luokka (60 neliömetriä)
- tekstiilityö on opetettu Iso-Pappilassa
- liikuntasali liikuntaa, juhlia ja yhteisiä kokoontumisia varten (162,5 neliömetriä)
- englannin jakotunnit opetettiin käytävässä tai liikuntasalissa
- erityisopetus tapahtui keittiön takaisessa varastossa
- ruokailu on tapahtunut luokissa
- miehillä ei ollut omaa sosiaalitilaa
- alkuluokan eteisinä toimivat päätyjen kaksi sisäänkäyntiä ilman asianmukaisia varusteita

Tilojen päiväkäyttö on ollut erittäin täyttä ja iltaisin salivuorot ovat olleet melko täysiä. Luokissa on iltapäivisin kokoontunut kerhoja, mutta iltapäivien ja iltojen käyttöä voisi lisätä merkittävästi. Tiloissa toimii opetustuntien lisäksi aamu- ja iltapäivätoiminta arkisin klo 7.30 - 16.30. Toiminta keskittyy alkuluokan tiloihin.

Suunnitellut tilat:

- alkuopetuksella 110 neliömetriä muunneltavaa tilaa
- 3.-4. ja 5.-6. -luokilla 55 neliömetriä kummallakin luokalla
- kaksi pienryhmätilaa ja monitoimiaula englannin jaoille ja erityisopetukseen sekä yhteiseen luokkarajat ylittävään toimintaan (tätä on kokeiltu jo matematiikan tunneilla)
- ruokailu siirtyy monitoimitilaan
- teknisen työn tila säilyy
- tekstiilityön opetus siirtyy 3.-4. -luokkaan parantuneiden säilytystilojen vuoksi

- miesten sosiaalitilat uuteen osaan
- tuolivarasto entisen tilalle
- kunnollinen sisäänkäynti alkuluokalle (kuraeteinen yms.)

2.2.2 Toivolan koulu

Oppilaita koulussa on tänä lukuvuonna 33: 0.lk 2 oppilasta, 1.lk 5 oppilasta, 2.lk 4 oppilasta, 3.lk 7 oppilasta, 4.lk 4 oppilasta, 5.lk 6 oppilasta ja 6.lk 5 oppilasta. Koulun henkilökuntaan kuuluu 3 luokanopettajaa ja 1 koulunkäynnin ohjaaja. He toimivat koko työaikansa Toivolan koululla. Lisäksi koululla käyvät erityisopettaja ja englannin opettaja, jotka ovat yhteisiä kunnan muiden koulujen kanssa. Ruokapalveluilta on koululla yksi osa-aikainen henkilö ruuan jakamiseen ja tilojen siivoukseen.

Opetustiloina on 4 luokkatilaa: 0.-2. -luokka 58 neliötä, 3.-4. -luokka 45 neliötä, 5.-6. -luokka 53 neliötä L-muodossa sekä pieni luokkatila 28 neliötä. Liikuntasalin koko on 62 neliötä, ja lisäksi on erillinen liikuntavälinevarasto. Teknisentyön luokka ja maalaamotilat on mitoitettu korkeintaan 12 oppilaalle. Ruoka jaetaan jakelukeittiöstä, ja se syödään luokissa. Tekstiilityö opetetaan 5.-6. -luokassa. Musiikki opetetaan 0.-2.-luokassa, jossa bändisoittimet ovat valmiina. Englanninopetuksessa käytetään 3.-4. -luokkaa ja salia. Englannintunneilla ryhmä jaetaan ikäluokittain.

Opettajien huone toimii samalla rehtorin kansliana, erityisopetuksen tilana ja ruotsin luokkana. Henkilökunnan sosiaalitilat ovat yhteiset. Lisäksi käytössä on ns. pikkukeittiö, joka toimii palaveri-, kahvi-ryhmäopetus-, lääkäri- ja terveydenhoitajan tilana. Koulutilat ovat kouluaikoina runsaassa käytössä. Iltakäyttö rajoittuu muutamaan iltaan tai iltapäivään viikossa (kerhot ja kansalaisopiston jumppa). Iltapäivä- ja iltakäyttöä tiloilla saisi olla enemmän.

2.2.3 Yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoululla on henkilöstönä luokanopettajia 13, esiluokanopettajia 2, aineenopettajia 21, rehtori ja koulusihteeri. Aineenopettajista 6 opettaa myös lukiolla. Resurssikeskuksessa toimii kuusi erityisopettajaa, jotka opettavat Yhtenäiskoulun lisäksi myös lukiolla, Toivolassa ja Kirkonkylän koululla. Resurssikeskuksen koulunkäyntiohjaajia on 21, ja he työskentelevät Yhtenäiskoululla.

Huoneistoala on yht. 4047,5 m². Kerrosala on yht. 4312 m² + kellari 146 m². Luokahuoneita on 28 kappaletta, joista 2 kpl 124,5 m², 1 kpl 95 m², 1 kpl 70 m², 14 kpl 55 m² ja 5 kpl 41 m². Tiloista luokanopettajilla on 15 kpl, aineenopettajilla 11 ja erityisopettajilla 2. Pienryhmätiloja on 8 + 1 (yksi huonetila voidaan ottaa ainakin periaatteessa väliaikaisesti pienryhmän käyttöön, mikäli äänieristys

yms. saadaan toimimaan ko. tarkoitukseen). Pienryhmätiloista 8 kpl on 16 m² ja 1 kpl 27,5 m². Yhtenäiskoulun ilmanvaihto on suunniteltu henkilömäärälle 25+2 per luokkatila, myös pienemmät luokkatilat.

Luokkahuoneita on koko rakennuksessa 28, joista luokanopettajilla käytössä 15, aineenopettajilla 11 ja erityisopettajilla 2. Pienryhmätiloja on tällä hetkellä 8. Lisäksi yksi tila voidaan väliaikaisesti muuttaa tarvittaessa pienryhmätilaksi, koska musiikkiluokan yhteydessä olevan äänistudion kalustamiseen ei ole toistaiseksi löytynyt budjetissa lisäystä. Tämä tila on laskelmassa pienryhmien kohdalla mukana luvussa 9.

Koulurakennuksessa liikuntasali on 288 m². Sen käyttöaste on 73% kouluaikana. Yhtenäiskoulu käyttää isompien oppilaiden sisäliikuntatiloina Kisalan tiloja. Yhtenäiskoulun käyttöaste Kisalassa on 53%. Vuosiluokkien 7.-9. opetuksesta on lukion tiloissa ainakin kuvataiteen, mediakuvataiteen sekä maantiedon ja biologian opetus. Lisäksi lukion tiloja käytetään alaluokilla venäjän ja saksan opetukseen sekä lukuvuodesta riippuen esimerkiksi terveystiedon tai muiden aineiden opetukseen, mikäli Yhtenäiskoululla on lisätilan tarvetta.

Kaikki tilat ovat pääsääntöisesti käytössä klo 8.30-12.30, jonka jälkeen vapautuu noin 40 % tiloista. Koulun iltapäivätoiminta käyttää esiopetuksen tiloja klo 16.30 saakka.

Taitotalo on suuruudeltaan 423 m². Taitotalossa on 2 puutyötilaa, 1 metallitila, 1 pintakäsittelytila, 1 kuumakäsittelytila, 1 suunnittelutila ja 1 puuntyöstökonehuone. Käyttöaste on 42% (varauksissa myös osa Kirkonkylän koulun tunneista tällä hetkellä). Mikäli käyttöaste muuttuu radikaalisti suuremmaksi, tarvitaan tehokkaampi puruimuri ja suurempi purukontti. Tällä hetkellä laitteen kapasiteetti välttää perusopetuksen käyttöön, mutta kansalaisopiston käytöllä se tukkeutuu jatkuvasti. (Ratkaisuna koneita on käytetty yksi kerrallaan, jolloin osa kurssilaisista joutuu odottelemaan toisten työskentelyn valmistumista.)

2.2.4 Lukio

Lukiolla on luokkatiloja 13 kpl, ja lisäksi kulttuurisalin takana sijaitsee yo-tila. Toisessa kerroksessa ovat kielistudio/sähköiset kokeet 64 m², historia/yhteiskuntaoppi 61 m², äidinkieli 61 m², ruotsi, uskonto, englanti 3kpl 51 m² sekä saksa 35 m². Lisäksi toisessa kerroksessa sijaitsevat opettajien työtila 33 m² (nykyisin kansalaisopiston ATK-opetuksessa), varasto 13 m², 2 x wc ja aulatilaa.

Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee 2 x 77 m² biologia ja maantiede -luokkia, ja niiden välissä on kokoelmahuone. Yläkoulun Bi/Ge-opetus tapahtuu toisessa näistä luokista. Lisäksi ensimmäisessä kerroksessa ovat 2 x 60 m² matematiikat, fysiikka-kemia ja atk. Tilojen välissä on kokoelmahuone, ja lisäksi on pieni varasto. Ns. opon luokka 62 m² on ollut viime vuosina peruskoulun käytössä. Nyt se on Kirkonkylän koulun käytössä. Kuvataideluokka on 130 m², ja sitä käyttävät sekä Lukio että peruskoulu. Lukiolaisten oleskelutilana ja opetustilana toimii Mediateekki. Ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevat opetustilojen lisäksi opon ja kuraattorin/erityisopettajan huoneet 2 x 15 m², opettajainhuone sen yhteydessä olevalla työtilalla, lukion rehtorin huone, kansalaisopiston rehtorin huone ja kanslia. Kulttuurisalin takana on yo-tila sähköisille kokeille ja opetukseen, ja paikkoja siellä on 45-47. Aulatilaa on ensimmäisessä kerroksessa riittävästi.

Pienen liikuntasalin pääkäyttäjänä ovat Kansalaisopisto, Virkistys ja peruskoulun alaluokat, ja lukio käyttää sitä erittäin harvoin. Koeviikkojen ja yo-kirjoitusten aikana kulttuurisalin ja pienen liikuntasalin käyttömahdollisuus on rajallista.

Kellarikerroksessa sijaitsee väestösuoja, jossa on myös opetusta (kansalaisopisto/peruskoulu). Lisäksi kellarikerroksessa on pieniä varastohuoneita. Musiikinopetus tapahtuu Yhtenäiskoululla. Liikunnanopetus tehdään urheilualueella ja Kisalassa pääsääntöisesti klo 14-16 välillä (pari kurssia lukuvuonna aikaisemmin työjärjestykseen sijoitettuina).

Henkilöstönä toimivat rehtori ja koulusihteeri (0,4 työvuotta). Opettajia on 7 kokoaikaisesti lukio-opetuksessa ja 6 yhteistä Yhtenäiskoulun kanssa sekä ranskan opettaja muutamia tunteja. Opetusta annetaan ma-to klo 8.30-15.50 ja pe 8.30-14.20. Lukion tiloissa toimii myös peruskoulun ryhmiä sekä kansalaisopiston tunteja, joista kansalaisopisto pääsääntöisesti koulupäivän jälkeen. Lukion opetus jakaantuu 5 jaksoon (noin 7viikkoa). Kolmannen jakson jälkeen abiturientit jäävät lukulomalle eli opetusta luokissa vähemmän (kertauskurssit pyörivät kuitenkin abeille lukulomalla helmikuu-maaliskuu).

Lukuvuonna 2019-2020 on 126 opiskelijaa (1.vsk 43, 2.vsk 30, 3.vsk 52 ja 4.vsk 1). Tulevaisuuden opiskelijamäärää on erittäin vaikea ennustaa, kuten myös tulevien opiskelijoiden valintoja. Samoin lukion uusi opetussuunnitelma (julkistetaan marraskuussa 2019) ei anna mahdollisuutta ennakoida kovinkaan tarkasti luokkien käyttöastetta.

2.2.5 Mustikkatassu

Päiväkoti Mustikkatassu on vuoropäiväkoti, jossa tarjotaan varhaiskasvatusta ympäri vuorokauden tarvittaessa vuoden jokaisena päivänä huoltajien varaamien hoitoaikojen mukaisesti. Tilat ovat aktiivisessa käytössä noin klo 6.00-17.00 päivittäin. Toiminta on pääsääntöisesti ns. pienryhmätoimintaa, jolloin lapset jaetaan eri tiloihin työskentelemään eri toimintoja pienemmissä ryhmissä kasvattajan kanssa. Viikonloppuisin, iltaisin ja öisin käyttö rajoittuu pääsääntöisesti ns. vuorohoitopäättyyn. Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus toteutetaan päiväkodissa aamuhoitona ennen klo 7.45 ja iltahoitona klo 16.30 jälkeen sekä koulujen loma-aikoina.

Kasvatushenkilöstöä (varhaiskasvatuksen opettajat ja lastenhoitajat) päiväkodilla on yhteensä 22. Ryhmävastustajia, joilla ei kasvatusvastuuta on 2. Talossa työskentelee myös varhaiskasvatuksen johtaja, joka ei ole ryhmävastuussa kuin poikkeustilanteissa. Päiväkodilla työskentelee myös keittiö- ja siivoushenkilöt (2).

Päiväkodin kerrosala on 1473 m² ja bruttoala on 1569 m².

Päiväkodissa on kuusi lapsiryhmää 0-6 -vuotiaille lapsille. Hoitopaikkoja on alun perin suunniteltu 120:lle lapselle. Talo jakaantuu kolmeen sisäänkäyntiin, joissa jokaisessa toimii kaksi lapsiryhmää. Jokaisella lapsiryhmällä on oma ryhmätila sekä yksi leikki-/ lepo huone. Kahden ryhmän käytössä on varasto, wc-tilat ja pienryhmätila. Eteiskäytäviä voi hyödyntää yhteisinä leikkituloina. Talossa on myös yhteinen askartelutila, jumppasali, ruokasali ja kotikeittiö. Henkilöstön käytössä on keskusvarasto, toimisto, taukotila ja neuvottelu huone. Tukipalvelujen käytössä on jakelukeittiö ja siivouskeskus. Lisäksi löytyy teknisiä tiloja (väestösuoja, pukuhuoneet, kuraeteiset ja ulkovaatteiden kuivaushuoneet jne.). Tilat ovat toimivat, muunneltavat lasten iän mukaan ja nykyaikaiset.

Tammikuussa 2020 lapsia kirjoilla päiväkodissa on yhteensä 123. Lasten hakeutuminen varhaiskasvatukseen on mahdollista ympäri vuoden, erityisiä hakupiikkejä ovat vuodenvaihte ja elokuun alku. Päiväkodin tiloja käyttävät tällä hetkellä erityislasten vertaistukiryhmä noin kerran kuussa. Tilojen käytön tehostaminen lapsiperheille suunnatuille harraste- tai vertaisryhmille ja/tai vuokraaminen ulkopuolisille kokoontumispaikaksi on mahdollista. Ulkopuolisten tilakäytössä otettava huomioon lasten henkilökohtaiset naulakkopaikat / hygieenisuus sekä tietenkin tietosuojaan vaikuttavat asiat (lasten tietojen säilyttäminen).

Varhaiskasvatuksessa tämän hetkiset linjaukset ja niiden muutokset vaikuttavat päiväkodin tilojen käyttöasteeseen:

- a) varhaiskasvatuslain (540/2018) 12§ myötä niille lapsille, joiden vanhemmat tai muut huoltajat eivät olet työssä, opiskele tai toimi yrittäjänä, järjestetään varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Varhaiskasvatusta järjestetään lapsen huoltajien valinnan mukaisesti joko osa-aikaisesti tai osaviikkoisesti. Kunta voi määrittellä tarkemmat säännölliset varhaiskasvatuksen toimintaajat. Hallitusohjelmassa tämä rajausta ollaan purkamassa mahdollisesti jo 1.8.2020.
- b) varhaiskasvatuksen asiakasmaksu on muutettu hoitoaikaperusteiseksi eli perheet tekevät hoitoaikavaraukset tarvitsemansa tuntivalikon mukaisesti (5-portainen tuntirajavalikko). Lapset voivat olla paikalla kokopäiväisesti joka päivä, osaviikkoisesti ja/tai osa-aikaisesti. Täyttöaste voi näin olla isompi kuin 120 lasta. Kuitenkin on syytä ottaa huomioon mm. hygieniasyistä eteis- ja naulakkoratkaisujen henkilökohtaisuus sekä lepoaika varten varattu henkilökohtainen sänky.
- c) lasten kotihoidon tuen kuntalisä osaltaan vaikuttaa perheiden valintaan kotihoidon ja päiväkotihoidon välillä
- d) henkilöstömitoituksessa noudatetaan seuraavia varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukaisia suhdelukuja (kasvatusvastuullinen aikuinen-lapsimäärä).
  - a. alle 3-vuotiaat 1:4
  - b. 3-6 -vuotiaat kokoaikahoidossa 1:7. Asetuksessa maininta 1:8, mutta Mäntyharjun sivistyslautakunta päättänyt jatkaa suhdeluvulla 1:7 toistaiseksi.

Syntyvyyden on arvioitu alenevan edelleen. Mäntyharjuun on kuitenkin koko ajan muuttanut lapsiperheitä, jotka tarvitsevat varhaiskasvatusta. Uusi päiväkotirakennus on houkuttellut myös muita perheitä hakemaan lasta päiväkotiin perhepäivähoidon kustannuksella.

Hallitusohjelman mukainen varhaiskasvatuslain muutos purkaa subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaaminen, kuntalisän poistaminen, kaksivuotinen esiopetus, maksuton varhaiskasvatus, avoin varhaiskasvatustoiminta, aloite iltaparkin järjestämisestä tai muut poliittiset päätökset lisäävät varhaiskasvatukseen osallistumista ja päiväkodin tilojen käyttöä.

2.3 Tukipalveluiden kuvaus yksiköittäin

2.3.1 Kirkonkylän koulu

- Siivous kunnan omana työnä 18 492 €/ v. (2019) ja lisäksi ulk. siivousta 788€ (2018) ja tarvikkeita 223€ (2018), Yht. 19503 €
- siivottava pinta-ala 821 m²

- Vuoden 2020 ateriakustannukset 69480 €/ vuosi (14719 ateriala)
- 1 ravitsemistyöntekijä (palkkakustannukset jaettu: (palkkakustannukset jaettu: ruokahuolto 42,64% ja siivous 57,36%), mahdollinen eläköityminen aikaisintaan vuonna 2024 / 2025

2.3.2 Toivolan koulu

- siivous kunnan omana työnä 13 000 €/vuosi + ulk. siivouksena 1009€ (2018) ja tarvikkeet 263€ (2018)
- Vuoden 2020 ateriakustannukset 43920 € (7086 ateriala)
- Kuljetuskustannukset 52 €/päivä
- osa-aikainen ravitsemistyöntekijä (55% työaika), mahdollinen eläköityminen vuonna aikaisintaan 2022 /2023

2.3.3 Yhtenäiskoulu

- Siivous ulkoistettu SOL-siivouspalveluille, kustannukset 42356 €/vuosi (2018) ja tarvikkeet 1675€ (2018) yht. 44031 € /v. (2018). Huomioitava sopimuskauden vaihtuminen vuonna 2019 ja kustannusten nousu
- Siivottava pinta-ala 3809 m²
- Vuoden 2020 ateriakustannukset 365 610 € (99 512 ateriala)
- Kuljetuskustannus 23,25 €/ päivä

2.3.4 Lukio

- Siivous ulkoistettu SOL-siivouspalveluille, kustannukset 42 356 €/vuosi (2018) ja tarvikkeet 1675 €/vuosi (2018) yht. 44047 € /vuosi (2018). Huomioitava sopimuskauden vaihtuminen vuonna 2019 ja kustannusten nousu
- siivottava pinta-ala 4245 m²
- Vuoden 2020 ateriakustannukset 77780 € (21078 ateriala)

2.3.5 Koulun Ravintola

Siivouksen jyvittäminen oppilasmäärän perusteella nykytilanteen mukaan

Vuosikustannusarvio n. 15 000€²

Lukio 135 henk. =2970€

Yhtenäiskoulu. 480 henk. = 10560€

Kirkonkylän koulu 69 henk. = 1518€

2.4 Kirkonkylän koulun Alkuluokka

Alkuluokka muodostuu eskareista ja 1.-2. -luokan oppilaista. Ryhmäkoko on ollut 16-32. Toiminta aloitettiin vuonna 2011 ja sitä on kehitetty koko ajan tukemaan lapsen kehitystä ja kasvua joustavilla opetusjärjestelyillä ja ehyellä koulupäivällä. Toiminta vastaa hyvin nykyistä opetussuunnitelmaa.

Lukuvuonna 2019-20 ryhmässä työskentelee luokanopettaja ja kolme koulunkäynninohjaajaa. Erityisopettajalla on 5 viikkotuntia. Tällä henkilökuntaresurssilla tehdään koululaisten 21 viikkotuntia, eskareiden 20 viikkotuntia sekä aamu- ja iltapäivätoimintaa ja esiopetusta tukevaa varhaiskasvatusta. Samat aikuiset huolehtivat lasten opetuksesta, hoidosta sekä tehostetun tuen tarpeista päivittäin klo 7.30-16.30. Tänä vuonna Alkuluokassa ei ole jakotunteja. Normaalisti niitä on 1-3 ryhmän koosta riippuen. Tämä on ihan tavallinen jakotuntimäärä myös erillisluokissa.

Alkuluokkatoiminnassa hyödynnetään aikuisresurssi tehokkaasti. Toiminta on hyvin suunniteltua niin, ettei lapsille tai aikuisille jää turhaa odotteluaikaa. Lapsia ryhmitellään joustavasti. Opetus on toiminnallista ja vaihtelevaa. Päivärytmissä huomioidaan, että taitojen harjoittelulle jää aikaa ja toistoja tulee riittävästi. Kun ryhmässä on monen ikäisiä lapsia, on eriyttäminen luontevaa. Lasten sosiaaliset taidot kehittyvät yleensä hyvin, ja esimerkiksi kiusaamistilanteita on harvoin. Aikuiset tekevät paljon töitä, mutta työ koetaan mielekkääksi ja hyödylliseksi. Alkuluokan toimintatapa tarvitsee pysyviä ja osaavia työntekijöitä, tällaista oppimisympäristöä ei rakenneta hetkessä.

Alkuluokkatoiminta on saanut hyvää palautetta sosiaali- ja terveystieteiden asiantuntijoilta. Vuosien mittaan Alkuluokassa on ollut lukuisia tehostetun tuen piirissä olevia lapsia. Tuki, jota tällaisessa oppimisympäristössä on pystytty tarjoamaan, on saanut kiitosta mm. joustavuuden, koulupäivän rakenteen ja tuttuun aikuisten takia: samat aikuiset huolehtivat lapsesta koko päivän. Oppimistulokset ovat olleet hyviä. Esimerkiksi lapsen sairaalakouluvuoden välttäminen on merkittävä säästö. Vuonna 2018 Kirkonkylän oppilaskohtaiset menot olivat kunnan alhaisimmat.

Tunnuslukuja lukuvuodelta 2019-2020:

- Lapset 30
- Luokanopettaja 1, koulunkäynninohjaajat 3
- Erityisopetustunteja viikossa 5
- Lapsia koululaisten aamu/iltapäivähoidossa 9
- Lapsia esiopetusta tukevassa varhaiskasvatuksessa 13
- Toimintatunteja viikossa 45

2.5 Arvot

Lähtökohtana perusopetuksessa toimii Perusopetuslaki, jonka 4 § velvoittaa järjestämään perusopetusta ja esiopetusta.

Perusopetuslaki 17 § määrittelee erityistä tukea:

Erityinen tuki muodostuu erityisopetuksesta ja muusta tämän lain mukaan annettavasta tuesta. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa.

Mäntyharjulla linjauksena on erityisopetuksessa, että erityisoppilaat saisivat olla mahdollisimman paljon oman ryhmänsä kanssa. Muutamia vuosia taaksepäin oli trendinä, että kaikki oppilaat osallistuvat mahdollisimman paljon perusryhmiin tuettuna. Nyt ollaan palaamassa takaisin pienryhmätyöskentelyyn. Pienryhmätyöskentelylle ja siihen soveltuville tiloille on tällä hetkellä enemmän tarvetta kuin on mahdollista järjestää. Lisäksi on huomioitava, että on hankalaa yhdistää samaan ryhmään oppimisen haasteita sekä käytöksen haasteita. Yhtenäiskoulussa tällä hetkellä 36 erityisen tuen oppilasta, 38 tehostetun tuen oppilasta. Tilanne elää. Sivukouluissa on yhteensä 2 erityisen tuen ja 11 tehostetun tuen oppilasta.

Lasten oikeuksien sopimus 3 artikla määrittelee lapsen edun huomioimisen ensisijaiseksi:

Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.

Lasten oikeuksien sopimuksen 28 artiklassa sopimusvaltiot tunnustavat jokaisen lapsen oikeuden saada opetusta, ja toteuttaakseen tämän oikeuden asteittain ja yhtäläisesti kaikille ne erityisesti:

- a) tekevät pakolliseksi perusasteen koulutuksen, jonka tulee olla maksutta kaikkien saatavilla;
- b) tukevat erilaisten keskiasteen koulutusmuotojen kehittämistä, mukaan luettuina opinto- ja ammatinvalinnanohjaus, saattavat ne jokaisen lapsen ulottuville ja ryhtyvät tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin, kuten maksuttoman opetuksen käyttöönottamiseen ja taloudellisen tuen antamiseen sitä tarvitseville;

- c) saattavat kaikin tarkoituksenmukaisin keinoin korkea-asteen koulutuksen kaikkien ulottuville heidän kykyjensä perusteella;
- d) tuovat opetukseen ja ammattikoulutukseen liittyvän tiedon ja ohjauksen kaikkien lasten saataville ja ulottuville;
- e) ryhtyvät toimenpiteisiin koulunkäynnin säännöllisyyden edistämiseksi ja koulunkäynnin keskeyttämisen vähentämiseksi.

Sopimusvaltiot ryhtyvät kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimenpiteisiin taatakseen, että kurinpito kouluissa tapahtuu tavalla, joka on lapsen ihmisarvon mukaista ja sopusoinnussa tämän yleissopimuksen kanssa. Lisäksi sopimusvaltiot edistävät ja kannustavat kansainvälistä yhteistyötä koulutukseen liittyvissä asioissa pyrkien erityisesti poistamaan tietämättömyyden ja lukutaidottomuuden koko maailmasta ja helpottamaan tieteellisen ja teknisen tiedon sekä nykyaikaisten opetusmenetelmien hyödyntämistä.

Lasten oikeuksien sopimuksen 29 artikla toteaa, että sopimusvaltiot ovat yhtä mieltä siitä, että lapsen koulutuksen tulee pyrkiä:

- a) lapsen persoonallisuuden, lahjojen sekä henkisten ja ruumiillisten valmiuksien mahdollisimman täyteen kehittämiseen;
- b) ihmisoikeuksien ja perusvapauksien sekä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan periaatteiden kunnioittamisen kehittämiseen;
- c) kunnioituksen edistämiseen lapsen vanhempia, omaa sivistyksellistä identiteettiä, kieltä ja arvoja, lapsen asuin- ja synnyinmaan kansallisia arvoja sekä hänen omastaan poikkeavia kulttuureita kohtaan;
- d) lapsen valmistamiseen vastuulliseen elämään vapaassa yhteiskunnassa ymmärryksen, rauhan, suvaitsevaisuuden, sukupuolten välisen tasa-arvon ja kaikkien kansakuntien, etnisten, kansallisten ja uskonnollisten ryhmien sekä alkuperäiskansoihin kuuluvien henkilöiden välisen ystävyyden hengessä;
- e) kunnioituksen edistämiseen elinympäristöä kohtaan.

Minkään 29 artiklan tai 28 artiklan osan ei pidä tulkita rajoittavan yksilöiden ja yhteisöjen oikeutta perustaa ja johtaa oppilaitoksia edellyttäen kuitenkin aina, että noudatetaan tämän artiklan 1 kappaleessa esitettyjä periaatteita ja vaatimusta, että tällaisissa laitoksissa annetun koulutuksen tulee vastata valtion asettamaa vähimmäistasoa.

Mäntyharjun opetussuunnitelma määrittelee perusopetuksen arvoperustaksi oppilaan ainutlaatuisuuden ja oikeuden hyvään opetukseen. Lisäksi mainitaan mm. kestävän kehityksen välttämättömyys ja kulttuurinen moninaisuus.

2.6 Tulevaisuuden oppimisympäristöt

Tytti Turpeinen on Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtikoulutusohjelman diplomityössään tutkinut fyysisen oppimisympäristön vaatimuksia uuden opetussuunnitelman näkökulmasta. Turpeinen erittelee neljä vaatimusta opetustilojen suunnittelulle: vuorovaikutusta ja osallistumista tukeva työskentely, tutkiva ja luova työskentely, itseilmaisu ja esiintyminen sekä syventyminen ja keskittyminen. Tutkimuksen mukaan opetustilojen suunnittelussa tulee huomioida, että oppilaille on mahdollisuus luontaiseen vuorovaikutukseen turvallisissa, viihtyisissä ja terveellisissä tiloissa. Myös tilan muunneltavuus avoimesta puoliavoimeen ja rajattuun tilaan on tärkeää. Merkittävä vuorovaikutusta edistävä tekijä on myös useamman opetustilan välinen toiminnallinen välitila, joka tarjoaa esimerkiksi paikan vapaamuotoiseen itsenäiseen työskentelyyn. Oppimisympäristön tulee myös mahdollistaa monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käyttö. (Turpeinen 2016)

2.7 Oppilasennuste

Taulukoissa on kuvattu ennusteet oppilasmääristä luokka-asteittain ja kouluittain kevääseen 2026 asti. Ennusteet perustuvat nykyisiin oppilasmääriin sekä vuosittaisiin syntyvyyslukuihin.

2020-2021

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkonkylä	Yhtenäiskoulu
0	45	6	6	33
1	55	2	16	37
2	42	5	5	32
3	47	4	9	34
4	56	7	4	45
5	52	4	11	37
6	65	6	11	48
7	45	0	0	45
8	42	0	0	42
9	62	0	0	62

Yht.	511	34	62	415
------	-----	----	----	-----

2021-2022

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkon- kylä	Yhtenäis- koulu
0	44	3	13	28
1	45	6	6	33
2	55	2	16	37
3	42	5	5	32
4	47	4	9	34
5	56	7	4	45
6	52	4	11	37
7	65	0	0	65
8	45	0	0	45
9	42	0	0	42
Yht.	493	31	64	398

2022-2023

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkon- kylä	Yhtenäis- koulu
0	33	6	3	24
1	44	3	13	28
2	45	6	6	33
3	55	2	16	37
4	42	5	5	32
5	47	4	9	34
6	56	7	4	45
7	52	0	0	52
8	65	0	0	65
9	45	0	0	45
Yht.	484	33	56	395

2023-2024

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkon- kylä	Yhtenäis- koulu
0	37	5	8	24
1	33	6	3	24
2	44	3	13	28
3	45	6	6	33
4	55	2	16	37
5	42	5	5	32
6	47	4	9	34
7	56	0	0	56
8	52	0	0	52
9	65	0	0	65
Yht.	476	31	60	385

2024-2025

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkon- kylä	Yhtenäis- koulu
0	35	4	7	24
1	37	5	8	24
2	33	6	3	24
3	44	3	13	28
4	45	6	6	33
5	55	2	16	37
6	42	5	5	32
7	47	0	0	47
8	56	0	0	56
9	52	0	0	52
Yht.	446	31	58	357

2025-2026

Luokka	Yhteensä	Toivola	Kirkon- kylä	Yhtenäis- koulu
0	39	2	2	35

1	35	4	7	24
2	37	5	8	24
3	33	6	3	24
4	44	3	13	28
5	45	6	6	33
6	55	2	16	37
7	42	0	0	42
8	47	0	0	47
9	56	0	0	56
Yht.	433	28	55	350

3 TILANTARVE TULEVINA VUOSINA

Tämän hetken luokittaiset oppilasmäärät vaihtelevat alakoulussa 15-25 oppilaan välillä ja yläkoulussa 15-20 oppilaan välillä. Näissä tarkastelumalleissa oppilasmääränä on käytetty alakoulussa keskiarvoa 20 oppilasta, ja yläkoulussa 17 oppilasta. Sivistyslautakunta voi ottaa kantaa luokittaisiin oppilasmääriin ja jakotuntien määrään, kun se vahvistaa kevättalvella tulevan lukuvuoden tuntimäärät.

Taulukossa on vasemmalla tarkasteltava lukuvuosi, jota siis seurataan riveittäin. Sarakkeissa näkyvät luokkatasot. Kunkin luokkatason jälkeen on sarakkeena keltaisella pohjalla merkitty oppilasmäärän heitto suhteessa laskennalliseen oppilasmäärään. Plus-merkillä on ilmoitettu luokkatason oppilasmäärä, joka vielä mahtuisi laskennalliseen luokkakokoon lisää, ja vastaavasti miinus-merkillä varustettu luku ilmaisee, kuinka monta oppilasta ylittää laskennallisen vuosiluokan koon.

Laskelmassa luokkatasoilla 0.-6. ikäluokka on jaettu kahteen luokkaan eli luokkatason vertailuluku on 2×20 oppilasta = 40 oppilasta. Yhtenäiskoulun 6. vuosiluokka lukuvuonna 2020-2021 on tosiasiasa jaettu kolmeen, mutta taulukon yhteneväisyyden vuoksi luvut on ilmaistu tässä myös kahteen jaetuna. Vuosiluokilla 7.-9. on laskettu kolme ryhmää per ikäluokka eli vertailuluku on 3×17 oppilasta = 51 oppilasta. Mikäli vuosiluokilla 7.-9. oppilasmäärä on yli 60, se on ajateltu opetettavaksi neljässä ryhmässä.

Laskelmassa ei ole huomioitu:

- kuntaan muuttavia oppilaita
- pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaat rajoittavat oppilasmäärän luokassa 20 oppilaan ryhmäksi
- muut erityistä tai tehostettua tukea vaativat oppilaat eivät rajoita ryhmäkokoja lain mukaan, mutta tuottavat omat haasteensa luokkakoolle

Tällä hetkellä Kirkonkylän alkuopetuksessa ei ole käytössä jakotunteja, mikä johtuu väistötiloista, joissa ei ole mahdollista pitää jakotunteja. Luokkakohtaiset oppilasmäärät voivat olla suurempi kuin selvityksessä ilmoitetut luokkakoon rajat. Muut alakoulun luokkien koot tällä hetkellä 15-25, mutta Kirkonkylän alkuluokassa on 30 oppilasta.

3.1 Kolmen koulun malli

Yhtenäiskoulu

ENNUSTE	0-6: ryhmäkoko 20														0-6 YHT	+/-
LV/LK	0	+/-	1	+/-	2	+/-	3	+/-	4	+/-	5	+/-	6	+/-	0-6 YHT	+/-
2019-2020	37	3	32	8	34	6	45	-5	38	2	48	-8	33	7	267	13
2020-2021	33	7	37	3	32	8	34	6	45	-5	37	3	48	-8	266	14
2021-2022	28	12	33	7	37	3	32	8	34	6	45	-5	37	3	246	34
2022-2023	24	16	28	12	33	7	37	3	32	8	34	6	45	-5	233	47
2023-2024	24	16	24	16	28	12	33	7	37	3	32	8	34	6	212	68
2024-2025	24	16	24	16	24	16	28	12	33	7	37	3	32	8	202	78
2025-2026	35	5	24	16	24	16	24	16	28	12	33	7	37	3	205	75

7-9: ryhmäkoko 17									
	+/-	8	+/-	9	+/-	7-9 YHT	+/-	0-9 yhteensä	+/-
42	-8	64	-30	42	-8	148	22	415	-33
45	-11	42	-8	62	-28	149	20	415	-33
65	-31	45	-11	42	-8	152	18	398	-16
52	-18	65	-31	45	-11	162	22	395	-13
56	-22	52	-18	65	-31	173	25	385	-3
47	-13	56	-22	52	-18	155	28	357	25
42	-8	47	-13	56	-22	145	27	350	32

Resurssikeskuksen pienryhmätilojen tarve Yhtenäiskoululla on näkyvissä Yhtenäiskoulun luokkien 7.-9. taulukon oikeasta reunasta. Luokkatilojen osalta taulukosta selviää, että lähivuosina Yhtenäiskoululla ei käytännössä vapaudu luokkatiloja, mutta luokkien oppilasmäärät laskevat ja luokissa on tilaa uusille oppilaille. Yhtenäiskoulun 6. vuosiluokka lukuvuonna 2020-2021 on tosiasiaa jaettu kolmeen, mutta taulukon yhteneväisyyden vuoksi luvut on ilmaistu tässä myös kahteen jaettuna.

Kirkonkylän ja Toivolan oppilasmäärät näkyvät kohdasta 2.4 Oppilasennuste.

3.2 Kahden koulun malli

Yhtenäiskoulu ja Kirkonkylä

ENNUSTE	0-6: ryhmäkoko 20														0-6 YHT	+/-
LV/LK	0	+/-	1	+/-	2	+/-	3	+/-	4	+/-	5	+/-	6	+/-	0-6 YHT	+/-
2020-2021	39	1	53	-13	37	3	43	-3	49	-9	48	-8	59	-19	328	-48
2021-2022	41	-1	39	1	53	-13	37	3	43	-3	49	-9	48	-8	310	-30
2022-2023	27	13	41	-1	39	1	53	-13	37	3	43	-3	49	-9	289	-9
2023-2024	32	8	27	13	41	-1	39	1	53	-13	37	3	43	-3	272	8
2024-2025	31	9	32	8	27	13	41	-1	39	1	53	-13	37	3	260	20
2025-2026	37	3	31	9	32	8	27	13	41	-1	39	1	53	-13	260	20

Laskennallinen lisäluokkien tarve on maalattu sinisellä. Kahden koulun mallissa Kirkonkylän koulu yhdistettäisiin Yhtenäiskoulun kanssa, ja toiseksi kouluksi jäisi Toivolan koulu. Taulukosta käy ilmi, että lukuvuonna 2020-2021 välitön lisätilan tarve on kolmelle luokkatilalle. Mikäli tätä ratkaisumallia lähdetään viemään eteenpäin, tulee lopullisessa tilatarpeessa laskea tarkemmin pidennetyn oppivelvollisuuden, erityisen tuen ja tehostetun tuen oppilaiden vaikutus ryhmiin ja tilantarpeeseen.

Ratkaistavaksi jää lisäksi Kirkonkylän koulun alkuluokan tila, jonka tilatarve on huomattavasti suurempi kuin yksittäistä luokkatasoa edustavan luokan. Pedagogisesti ajatellen toimintaa ei missään tapauksessa kannata lopettaa, vaan löytää sille tässä ratkaisussa mahdollisuus toimia. Ratkaisu toimii vaihtoehtona myös sellaisille oppilaille, jotka tarvitsevat yksilöllisempää etenemisaikataulua. Eriyttämistä mallissa tehdään sekä ylös- että alaspäin. Ratkaisu aiheuttaa yhden suuremman (110m²) luokkatilan ja lisäksi muutaman pientilan tarpeen suureksi osaksi kouluviikkoa. Henkilöstöresurssia täytyy varata opettajan lisäksi ainakin kahden koulunkäyntiohjaajan verran.

Kuljetuskustannuksiin tulee lisäystä Kirkonkylän koulun alueelta keskustaan ajettaessa. Kirkonkylän koulun nykyiseltä oppilaaksiottoalueelta tulee tämän hetken oppilasennusteen mukaan lisää kuljetusoppilaita 0.-2. -luokilta, koska kilometriraja ylittyy. Mikäli oppilaat eivät mahdu aamulla olemassa oleviin autoihin niin on edullisempaa ajaa toinen ajo Kirkonkylältä keskustaan kuin kasvattaa autojen kooka. Kustannus on noin 2 500 € vuodessa. Tällä ei siis ole suurta vaikutusta kuljetuskustannuksiin. Siivouksen ja ruokailujen kustannusten muuttumista ei ole laskettu.

Yhtenäiskoulun 6. vuosiluokka lukuvuonna 2020-2021 on tosiasiaa jaettu kolmeen, mutta taulukon yhteneväisyyden vuoksi luvut on ilmaistu tässä myös kahteen jaettuna.

Yhtenäiskoulu ja Toivola

ENNUSTE			0-6: ryhmäkoko 20													
LV/LK	0	+/-	1	+/-	2	+/-	3	+/-	4	+/-	5	+/-	6	+/-	0-6 YHT	+/-
2020-2021	39	1	39	1	37	3	38	2	52	-12	41	-1	54	-14	300	-20
2021-2022	31	9	39	1	39	1	37	3	38	2	52	-12	41	-1	277	3
2022-2023	30	10	31	9	39	1	39	1	37	3	38	2	52	-12	266	14
2023-2024	29	11	30	10	31	9	39	1	39	1	37	3	38	2	243	37
2024-2025	28	12	29	11	30	10	31	9	39	1	39	1	37	3	233	47
2025-2026	37	3	28	12	29	11	30	10	31	9	39	1	39	1	233	47

Laskennallinen lisäluokkien tarve on maalattu sinisellä. Taulukosta käy ilmi, että lukuvuonna 2020-2021 välitön lisätilan tarve on yhdelle luokkatilalle. Mikäli tätä ratkaisumallia lähdetään viemään eteenpäin, tulee lopullisessa tilatarpeessa laskea mukaan pidennetyt oppivelvollisuuden, erityisen tuen ja tehostetun tuen oppilaat eri luokkatasoilla.

Toivolan alueen oppilaiden kuljetus keskustaan lisää kustannuksia vuodessa arviolta 26 000 - 41 000 €. Osalla reiteistä autojen koko kasvaa eli hinta nousee. Hintaan vaikuttaa myös, ajetaanko kohteiden paluut linja-autolla vai/ja tilataksilla. Aamulla Toivolan oppilaat käyttäisivät nykyisiä Yhtenäiskoulun ja Kirkonkylän koulun autoja. Hinta-arviossa on Toivolan osalta paluukyydit kolmeen suuntaan. Vaihtoehtoihin vaikuttaa mm. oppilasmäärä, mikä vaikuttaa autojen kokoon. Lisäksi reittisuunnittelussa huomioidaan koulumatkaan käytettävä aika. Siivousten ja ruokailujen kustannusten muuttumista ei ole laskettu.

Malli mahdollistaa nykyisen Kirkonkylän alaluokan toiminnan. Tämä tarkoittaisi jotakin tässä selvityksessä esiteltyä Kirkonkylän koulun tilaratkaisuvaihtoehtoa.

Yhtenäiskoulun 6. vuosiluokka lukuvuonna 2020-2021 on tosiasiaa jaettu kolmeen, mutta taulukon yhteneväisyyden vuoksi luvut on ilmaistu tässä myös kahteen jaettuna.

3.3 Yhden koulun malli

Yhtenäiskoulu, Kirkonkylä ja Toivola

ENNUSTE	0-6: ryhmäkoko 20															
LV/LK	0	+/-	1	+/-	2	+/-	3	+/-	4	+/-	5	+/-	6	+/-	0-6 YHT	+/-
2020-2021	45	-5	55	-15	42	-2	47	-7	56	-16	52	-12	65	-25	362	-82
2021-2022	44	-4	45	-5	55	-15	42	-2	47	-7	56	-16	52	-12	341	-61
2022-2023	33	7	44	-4	45	-5	55	-15	42	-2	47	-7	56	-16	322	-42
2023-2024	37	3	33	7	44	-4	45	-5	55	-15	42	-2	47	-7	303	-23
2024-2025	35	5	37	3	33	7	44	-4	45	-5	55	-15	42	-2	291	-11
2025-2026	39	1	35	5	37	3	33	7	44	-4	45	-5	55	-15	288	-8

Yhtenäiskoulun 6. vuosiluokka lukuvuonna 2020-2021 on tosiasiaa jaettu kolmeen, mutta taulukon yhteneväisyyden vuoksi luvut on ilmaistu tässä myös kahteen jaettuna.

Tilatarve oppilaille, jos kaikki koulut siirtyisivät Yhtenäiskoulun tiloihin syksystä 2020 alkaen:

- pienryhmätiloja pienryhmän lapsille tarvittaisiin ainakin kaksi 15 neliömetrin tilaa
- syksystä 2020 alkaen lisätilan tarve on laskennallisesti 4 luokkatilaa lisää, mutta tosiasiaa tarvitaan lisäksi 3 luokkatilaa, koska yhtenäiskoulun 6. lk on jo jaettu kolmeen
- pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden aiheuttamaa luokkatilatarvetta ei ole huomioitu
- Kirkonkylän alaluokkien toimintamallia ei ole huomioitu tilantarpeessa
- Lukion tilantarve selviää uuden opetussuunnitelman myötä marraskuusta alkaen. Oppilaaksi haun, kurssivalintojen ja tulevaisuuden oppilasmäärien vaikutusta ei voida arvioida.
- 2010-syntyneiden ikäluokassa runsaasti oppilaita.
- Yhtenäiskoulun henkilökunnalta puuttuu paikoitustiloja jo nykytilanteessakin
- liikuntatila: Lukio ei käytä tiloissaan olevaa lukion pikkusalaa. Kisalaan valmistuu uutta tilaa vuonna 2020. Mäykin liikuntasalin käyttöaste on kouluaikana arviolta 80 %, mutta vapaat ajankohdat sijaitsevat hankalina ajankohtina. Pienemmät oppilaat eivät ehdi siirtyä liikuntatunniksi Kisalaan, ja isommillakin alakoululaisilla siihen varataan pääsääntöisesti vain ne ajankohdat, jolloin on käytettävissä liikunnan kaksoistunti. Lukion pikkusalaa eli ns. peilisalia käytävät päivällä myös kansalaisopiston ikääntyvien liikuntaryhmät
- ruokailuissa on nyt ruuhkaa tiettyinä ajankohtina
- turvallisuus; koulukeskuksen liikennejärjestelyt puutteelliset

Yhden koulun mallissa Kirkonkylän koulu ja Toivolan koulu yhdistettäisiin Yhtenäiskoulun kanssa. Lisätilantarve olisi lukuvuodesta 2020-2021 eteenpäin vähintään neljä luokkatilaa lisää. Mikäli tätä ratkaisumallia lähdetään viemään eteenpäin, tulee lopullisessa tilatarpeessa laskea tarkemmin pidennetyn oppivelvollisuuden, erityisen tuen ja tehostetun tuen oppilaiden vaikutus ryhmiin ja tilantarpeeseen.

Ratkaistavaksi jää lisäksi Kirkonkylän koulun alkuluokan tila, jonka tilantarve on suurempi kuin yksittäistä luokkatasoa edustavan luokan. Pedagogisesti ajatellen toimintaa ei missään tapauksessa kannata lopettaa, vaan löytää sille tässä ratkaisussa mahdollisuus toimia. Ratkaisu toimii vaihtoehtona myös sellaisille oppilaille, jotka tarvitsevat yksilöllisempää etenemisaikataulua. Eriyttämistä mallissa tehdään sekä ylös- että alaspäin. Ratkaisu aiheuttaa yhden suuremman (110 m²) luokkatilan ja lisäksi muutaman pientilan tarpeen suureksi osaksi kouluviikkoa. Henkilöstöresurssia täytyy varata opettajan lisäksi kahden koulunkäyntiohjaajan verran.

Koulukuljetukset muuttuisivat oleellisesti. Toivolan alueen oppilaiden kuljetus keskustaan lisää kustannuksia vuodessa arviolta 26 000 - 41 000 €. Osalla reiteistä autojen koko kasvaa eli hinta nousee. Hintaan vaikuttaa myös, ajetaanko kohteiden paluut linja-autolla vai/ja tilataksilla. Aamulla Toivolan oppilaat käyttäisivät nykyisiä Yhtenäiskoulun ja Kirkonkylän koulun autoja. Hinta-arviossa on Toivolan osalta paluukyydit kolmeen suuntaan. Vaihtoehtoihin vaikuttaa mm. oppilasmäärä, mikä vaikuttaa autojen kokoon. Lisäksi reittisuunnittelussa huomioidaan koulumatkaan käytettävä aika. Kirkonkylän koulun alueen oppilaiden kuljetus samoin kuin kahden koulun mallissa, jossa lisäkustannuksiksi arviointiin noin 2 500 € vuodessa. Ruokailun tai siivouksen kustannusten muuttumista ei ole laskettu.

4 RATKAISUVAIHTOEHDOT

4.1 Ratkaisuvaihtoehdot Kirkonkylällä

Kirkonkylällä piha on koulukäyttöön soveltuva valmiiksi. Pysäköintipaikkoja on järjestetty riittävästi, ja ne sijaitsevat oppilaiden välituntialueen ulkopuolella. Saattoliikenteelle on hyvät mahdollisuudet. Koulukuljetusten, ruokailun tai siivouksen kustannukset eivät muutu.

Vaihtoehdoissa, joissa Kirkonkylän koulu sijaitsee fyysisesti Kirkonkylän koululla, näyttäytyy sama tilatarve kuin Kirkonkylän nykyinen koulurakennus laajennuksineen. Tarve on todettu jo aiemmin.

4.1.1 Aloitetun saneerauksen ja laajennuksen loppuunsaattaminen Kirkonkylällä

Tilantarve saneerauksen mukaisesti:

Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m², pienryhmätilat 2 x 19 m², teknisen työn tila 60 m², liikuntatila 162,5 m², monitoimiaula 100 m² ruokailuun, jakotunteihin ja erityisopettajan käyttöön, sosiaalitalat 2 x 5 m², tuolivarasto 5 m², kuraeteisellä ym. varustettu sisäänkäynti. Lisäksi opettajienhuone 25 m², varasto 25 m², lukollinen varasto 3 m², opettajien wc 2 kpl yht. 4 m² ja oppilas-wc 2 kpl yht. 4 m².

Suunniteltu käyttöikä tavoite on saneeraukselle 25 vuotta ja laajennuksen suunniteltu käyttöikä on 50 vuotta. Rakennusvalvonta on jo tarkastellut asiaa edellisessä prosessin vaiheessa. Arvioitu valmistumisaika olisi vuoden 2020 lopussa. Tämän ratkaisun arvona on kyläkoulun säilyminen. Lisäksi koululla on asema Kirkonkylän kulttuurimiljöössä ja kuntalaisten käsityksissä. Tällä ratkaisulla säilytetään luokka-asteista vapaa pedagogiikka alkuopetuksessa. Tässä ratkaisussa on mahdollista huomioida muut tilantarpeet.

Kokonaiskustannusarvio sisältäen korjausvastuut seuraavan 10 vuoden aikana on yhteensä **2 256 823 €**, alv 0%. (Jo tehdyt työt ja hankinnat laskevat kokonaiskustannusarviota n. 300 000€.)

4.1.2 Uuden koulun rakentaminen Kirkonkylälle

Tilantarve saneerauksen mukaisesti:

Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m², pienryhmätilat 2 x 19 m², teknisen työn tila 60 m², liikuntatila 162,5 m², monitoimiaula 100 m² ruokailuun, jakotunteihin ja erityisopettajan käyttöön, sosiaalitalat 2 x 5 m², tuolivarasto 5 m², kuraeteisellä ym. varustettu sisäänkäynti. Lisäksi opettajienhuone 25 m², varasto 25 m², lukollinen varasto 3 m², opettajien wc 2 kpl yht. 4 m² ja oppilas-wc 2 kpl yht. 4 m².

Käyttöikä on 50 – 100 vuotta. Uudisrakennus varmistaa hyvät sisäolosuhteet. Uudessa rakennuksessa voidaan huomioida ekologisuus ja hiilijalanjäljen minimoiminen. Tämän ratkaisun arvona on kyläkoulun säilyminen. Lisäksi koululla on asema Kirkonkylän kulttuurimiljöössä ja kuntalaisten käsityksissä. Tällä ratkaisulla säilytetään luokka-asteista vapaa pedagogiikka alkuopetuksessa. Tässä ratkaisussa on mahdollista huomioida muut tilantarpeet ja muut käyttäjät jo suunnitteluvaiheessa.

Vanhan koulun purkamisen ja uuden koulun rakentamisen kustannusarvio yhteensä **2 945 000€**, alv 0%

4.1.3 Moduuliratkaisu Kirkonkylällä

Tilantarve saneerauksen mukaisesti:

Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m², pienryhmätilat 2 x 19 m², teknisen työn tila 60 m², liikuntatila 162,5 m², monitoimiaula 100 m² ruokailuun, jakotunteihin ja erityisopettajan käyttöön, sosiaalitalat 2 x 5 m², tuolivarasto 5 m², kuraeteisellä ym. varustettu sisäänkäynti. Lisäksi opettajienhuone 25 m², varasto 25 m², lukollinen varasto 3 m², opettajien wc 2 kpl yht. 4 m² ja oppilas-wc 2 kpl yht. 4 m².

Ratkaisulle voidaan määritellä mikä tahansa vuosimäärä. Moduulit ovat korvattavissa, mikäli tarve vaatii. Arvioitu valmistumisaika olisi kuusi kuukautta päätöksenteosta. Tämän ratkaisun arvona on kyläkoulun säilyminen. Lisäksi koululla on asema Kirkonkylän kulttuurimiljöössä ja kuntalaisten käsityksissä. Moduuli tulee istuttaa Kirkonkylän miljööseen. Tällä ratkaisulla säilytetään luokka-asteista vapaa pedagogiikka alkuopetuksessa. Moduuliratkaisun hintaan vaikuttaa aika. Mikäli tiloja ei enää tarvita, tilakustannukset loppuvat.

Moduulikoulun kustannukset 8/2020 – 7/2025 vuokra-ajalle **1 002 000 €**, alv 0%

Moduulikoulun kustannukset 8/2020 – 7/2030 vuokra-ajalle **1 662 000€**, alv 0%

Moduulikoulun kustannusarvio erillisellä liikuntasalilla 8/2020 – 7/2025 ajanjaksolle on **1 957 000 €** alv 0%.

Moduulikoulun kustannusarvio erillisellä liikuntasalilla 8/2020 – 7/2030 ajanjaksolle on **3 277 000 €** alv 0%.

4.2 Ratkaisuvaihtoehdot koulukeskuksessa

Yhtenäiskoulun tiloissa ei ole nykyisellään riittävästi tiloja Kirkonkylän koululle oppilaiden tiloiksi. Kaikissa koulukeskuksen yhteyteen tehtävissä tilavaihtoehdoissa tulee huomioida myös lisääntyvä henkilökunnan pysäköintipaikkojen tarve. Parkkipaikan laajennuksen kustannusarvio on 69 000€, alv 0%.

4.2.1 Oma rakennus koulukeskuksessa

Mikäli tila olisi oma rakennuksensa koulukeskuksen alueella, tilatarve olisi seuraava:

Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m², pienryhmätilat 2 x 19 m², kuraeteisellä ym. varustettu sisäänkäynti. Lisäksi tarvitaan opettajienhuone 25 m², varasto 25 m², lukollinen varasto 3 m², opettajien wc 2 kpl yht. 4 m² ja oppilas-wc 2 kpl yht. 4 m².

Teknisen työn tilat löytyvät Yhtenäiskoulun tiloista. Yhtenäiskoulun liikuntatiloista ja lukion peilialista löytynee vapaata myös Kirkonkylän koulun oppilaille luokille 0.-4., mutta tämän suunnittelu on aloitettava hyvissä ajoin. Luokkien 5.-6. kaksoistunnit voidaan pitää Kisalassa. Oppituntien päivärytmi eroaa tällä hetkellä koulujen välillä. Kirkonkylän koulu tarvitsee tilaa jakotunteihin ja erityisopetukseen. Tällä hetkellä pienryhmätiloista on puute Yhtenäiskoululla. Arvioitu tilantarve on kaksi tilaa, yhteensä 50 m² (10 m² ja 40 m²) Kirkonkylän koululaisille.

Yksikön konkreettisesta sijoituspaikasta riippuen tulee tarkastella myös mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia tiloja esimerkiksi erityisopetukseen ja iltapäivätoimintaan. Erilaiset juhlat, tapahtumat ja vierailut tulee suunnitella niin, että niille on tarkoituksenmukaiset tilat. Mahdollinen tuolivarasto tulee myös huomioida, kuten muissa vaihtoehdoissa.

Mikäli Yhtenäiskoulun yhteyteen tulisi rakennettavaksi myös muita tiloja sisältävä laajempi kokonaisuus, Kirkonkylän koulun tilatarpeen osalta kustannus olisi **904 000€**, alv 0%

4.2.2. Laajennus Yhtenäiskouluun

Mikäli tila olisi laajennus nykyiseen Yhtenäiskouluun, tilantarve olisi seuraava:

Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m² ja pienryhmätilat 2 x 19 m². Teknisen työn tilat löytyvät Yhtenäiskoulun tiloista. Yhtenäiskoulun liikuntatiloista ja lukion peilialista löytynee vapaata myös Kirkonkylän koulun oppilaille luokille 0.-4., mutta tämän suunnittelu on aloitettava hyvissä ajoin. Luokkien 5.-6. kaksoistunnit voidaan pitää Kisalassa. Oppituntien päivärytmi eroaa tällä hetkellä koulujen

välillä. Kirkonkylän koulu tarvitsee tilaa jakotunteihin ja erityisopetukseen. Tällä hetkellä pienryhmätiloista on puute Yhtenäiskoululla. Arvioitu tilantarve on kaksi tilaa, yhteensä 50 m² (10 m² ja 40 m²) Kirkonkylän oppilaille. Konkreettista sijoituspaikkaa ei ole vielä määritetty.

Laajennuksen rakentamisen kustannukset ovat **968 000 €**, alv 0%.

4.2.3 Moduuli koulukeskuksessa

Mikäli tilana toimii moduuli koulukeskuksessa, tilantarve olisi seuraava saneerauksen mukaisesti: Perusluokkatilat 2 x 55 m² ja 1 x 110 m² ja pienryhmätilat 2 x 19 m². Teknisen työn tilat löytyvät Yhtenäiskoulun tiloista. Yhtenäiskoulun liikuntatiloista ja lukion peilialista löytynee vapaata myös Kirkonkylän koulun oppilaille luokille 0.-4., mutta tämän suunnittelu on aloitettava hyvissä ajoin. Luokkien 5.-6. kaksoistunnit voidaan pitää Kisalassa. Oppituntien päivärytmi eroaa tällä hetkellä koulujen välillä. Kirkonkylän koulu tarvitsee tilaa jakotunteihin ja erityisopetukseen. Tällä hetkellä pienryhmätiloista on puute Yhtenäiskoululla. Arvioitu tilantarve on kaksi tilaa, yhteensä 50 m² (10 m² ja 40 m²) Kirkonkylän oppilaille.

Arvioitu vuokra-aika on 5 vuotta tai 10 vuotta. Ratkaisulle voidaan määritellä mikä tahansa vuosimäärä. Moduulit ovat korvattavissa, mikäli tarve vaatii. Arvioitu valmistumisaika olisi kuusi kuukautta päätöksenteosta. Mikäli tiloja ei enää tarvita, tilakustannukset loppuvat tämän jälkeen. Konkreettista sijoituspaikkaa ei ole määritetty.

Moduulikoulun kustannukset viidellä luokkatilalla 8/2020 – 7/2025 vuokra-ajalle **723 000€**, alv 0%:

Moduulikoulun kustannukset viidellä luokkatilalla 8/2020 – 7/2030 vuokra-ajalle **1 131 000€**, alv 0%:

4.3 Muut tilaratkaisuvaihtoehdot

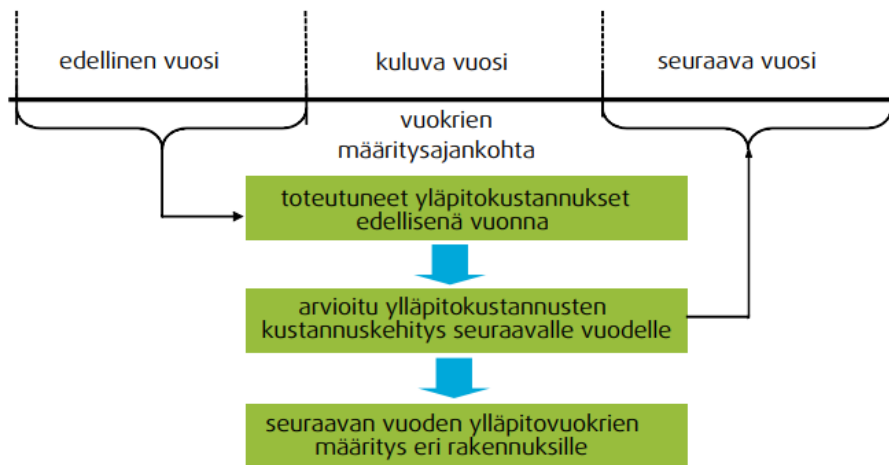
Mikäli päädytään vaihtoehtoon, jossa *Kirkonkylän koulu ei toimi enää omana hallinnollisena yksikkönään*, kyseessä on tilojen etsimisen sijalta sivistyslautakunnassa päätettävä *kouluverkko selvitys*. Kouluverkko selvitystä vaativat siis sekä kahden koulun malli, jossa Kirkonkylä olisi yhdistetty Yhtenäiskouluun, että yhden koulun malli, jossa kaikki opetus tapahtuu koulukeskuksessa. Kahden tai yhden koulun mallien tilantarpeet eroavat toisistaan laskennallisesti jonkin verran. Tämän selvittäminen vaatisi enemmän aikaa ja siinä huomioitavat asiat on esitetty luvussa neljä (3).

4.4 Ratkaisuvaihtoehtoihin vaikuttavat muut asiat

Kunnassa on muita tulevaisuuden rakennushankkeita ja investointeja. Esimerkiksi musiikkiopiston tiloja voisi yhdistää tulevaan kouluratkaisuun. Olisi hyvä tarkastella kokonaisuutta, ja pohtia erilaisia ratkaisuja laajemmin, jolla saavutettaisiin tehokkaita ja monikäyttöisiä tiloja sekä rakennuksia. Kaikissa ratkaisuissa olisi huomioitava kouluympäristön vaatima turvallinen piha, pysäköinti ja saattoliikenne.

Mäntyharjun kunnan kiinteistöstrategiassa 2012 määritelty tavoitteet kiinteistömäärän kehittämiseksi. Kiinteistöstrategian tavoitteeksi on määritelty hyväkuntoiset sekä tehokkaassa käytössä olevat tilat. Kiinteistöstrategiassa on tunnistettu tarve supistaa ylläpidettävää kiinteistöomaisuutta, mutta tavoitteen saavuttamiseksi ei ole tehty kuin asuinkerrostalojen purkupäätöksiä. Teknisen toimialan talousraami kiinteistöjen ylläpidon osalta on alimitoitettu kiinteistön hoidon ja huollon sekä kunnossapidon osalta. Tässä selvitystyössä ei ole laskennallisesti huomioitu tilaratkaisujen välillä saavutettavaa ylläpidon säästöä eikä mahdollista lisärahoitustarvetta.

Rakennushankkeen investointikustannus tai väistötilojen vuokratilosten lisäksi tiloihin kohdistuu ylläpitokustannukset koko käyttöajalta. Ylläpitokustannukset muodostuvat lämmitys-, sähkö-, vesi-, jätevesi-, jätehuoltokustannuksista sekä näiden lisäksi kiinteistönhoidon- ja -huollon kustannuksista sekä kunnossapitovaroista. Ylläpitokustannuksiin sisältyvät myös mahdolliset muut palvelut kuten siivous-, vartiointi- ym. kustannukset. Mäntyharjun kunnassa ei ole kattavia huoltokirjoja säännölliseen kiinteistönhoidon sekä -huollon tehtäviin eikä Mäntyharjun kunnan talousohjeistus ohjeista kunnossapidon talousarvion laadintaa. Mäntyharjun kunnan ylläpitokustannuksia ei hoidon, huollon eikä kunnossapidon osalta voida arvioida valtakunnallisten keskihintojen €/m²/kk perusteella tässä selvitystyössä. Mikäli ylläpitokustannuksia arvioitaisiin Kuntaliiton julkaisun mukaisilla ylläpitokustannuksilla, tulisi selvitystyössä käyttää alla olevien ylläpidon vuokranmääräytymis menettelyä sekä taulukon ylläpitokustannusten arvoja (Kuntaliitto 2009, sisäinen vuokra kunnassa ja kuntayhtymässä).

Kuva. Ylläpitokustannusten määräytyminen (Kuntaliiton julkaisu 2009).

Rakennuksen nimi	m ²	vkr vastike	povkr	€/m ² /kk	Sisäinen vuokra	
				Ypvkr	€/m ² /kk	€/v
Kunnantalo	1 774		5,49	3,24	8,73	185 855
Koulu 1	4 827		6,75	3,25	10,00	579 174
Koulu 2	4 455		5,38	3,59	8,97	479 745
Puukoulu	338		3,25	3,39	6,65	26 960
Kirjasto	405		4,98	4,06	9,04	43 954
Päiväkoti	230		5,02	6,06	11,08	30 579
Vanhainkoti	3 292		5,73	3,51	9,24	365 134
Asuinrakennus 1	135		4,46	3,17	7,63	12 362
Asuinrakennus 2	234		4,83	3,74	8,57	24 066
Toimisto	450	8,50		2,20	10,70	57 780
Varikko	1 850	3,00		1,50	4,50	99 900
Perhepäivähoito	130	4,50		3,00	7,50	11 700
Hammashoitola	85	5,00		4,00	9,00	9 180
Yhteensä/keskim.	18 205		5,42	3,47	8,82	1 926 389
Omat			61 %	39 %	8,90	

Kuva. Ylläpituokran määrä €/m²/kk esimerkkitapauksissa vuonna 2009 (Kuntaliiton julkaisu 2009).

Ylläpitokustannukset vaihtelevat eri ratkaisuvaihtoehdoissa toisistaan. Tässä selvitystyössä ei ole laadittu elinkaaren kustannuslaskentaa ja ratkaisuvaihtoehtojen periaatteet on kuvattu alla:

Kunnan omistaman rakennuksen ja täysin omana rakennuksena toimivan tilaratkaisun ylläpitokustannukset budjetoidaan vuosittain toteutuman mukaisesti ja hoito- sekä huolto-ohjelman perusteella laskettavaan resurssitarpeeseen ja tarvikkeisiin. Kunnossapidon määrä on uudisrakennuksessa ensimmäisten käyttövuosien aikana vähäistä ja suunnitelmallisen kunnossapidon katsotaankin alkavan noin 3 vuoden päästä rakennuksen valmistumisesta. Vuosittainen toimenpiteisiin varattava kustannuserä

vaihtelee vuositasolla merkittävästi, laskennallisesti on kuitenkin yleisesti käytetty 1,00 €/m²/kk arvoa, jolla saavutetaan riittävä kunnossapitotaso ja peruskorjaustarve tulee eteen mahdollisimman kaukana tulevaisuudessa.

Vuokrattavana tilaratkaisuna vuokraajan vastuulle jää normaalit ylläpitokustannukset pois lukien kunnossapitokustannukset, jotka kuuluvat tilojen vuokraajalle. Vuokrattavan tilan perustamiskustannukset tulee huomioida vuokraajan vastattavina kustannuserinä sisältäen maanrakennustyöt, vesi- ja viemäriiliitynnät, sähkösyöttökaapelointi, joiden lisäksi tulee huomioida kohteen purku- ja maisemointityöt edellä mainittujen kuluerien lisäksi. Vuokra määräytyy myös poikkeuksellisesti normaaliin annuiteetti-perustaiseen kustannusten muodostumiseen, jossa alkuvuokrassa on toimitus- ja käyttöönotto-vaiheen kustannuserä sekä viimeisessä vuokralaskussa on tilaratkaisun purku- ja kuljetuskustannukset.

Tilaratkaisussa, jossa olemassa olevaa rakennusta laajennetaan, yleisesti ottaen tukeudutaan pääarakennuksen järjestelmiin ja kustannukset muodostuvat pääsääntöisesti kiinteistönhuollon, hoidon sekä kunnossapidon kustannuksista sekä lämmitettävästä ja valaistavasta kerrosalasta. Mahdollisesti sähkö- sekä lämmitystehontarve määrittelee liittymäkoon muutokset, jotka selvitetään suunnittelu-vaiheessa.

5 KUULEMISTILAISUUS

21.11.2019 klo 18 – 20 Valtion virastotalolla, paikalla 50-60 henkilöä

Kuulemistilaisuudessa esille tuotuja näkökulmia tiivistetysti:

- Toivottiin, että oppilailla olisi edelleen mahdollisuus valita useasta koulusta. Suuret yksiköt eivät sovi kaikille. Esim. erityistilanteissa koulun vaihdon mahdollisuus tulisi olla olemassa
- Ratkaisun vaikutus kunnan imagoon ja välillisesti esim. talouteen ja yrittäjille
- Koulun tilojen mahdolliset muut käyttäjät tulisi huomioida
- Ratkaisuvaihtoehdoissa tulisi huomioida kunnan taloustilanne
- Vuonna 2027 kaikki oppilaat sopisivat nykyisiin tiloihin
- Kirkonkylän alkuluokan kaltainen opetusmalli voisi olla käytössä kaikissa kouluissa

LIITTEET: (erilliset, ei tämän asiakirjan liitteitä):

- Kustannus selvitys liitteineen
- Aikataulu janat
- Keskeytys kustannusten selvitys
- Koulu keskuksen parkkipaikan laajennuksen kustannus laskelma

LÄHTEET:

Turpeinen, Tytti 2016. Oppiminen & tila. Fyysisen oppimisympäristön vaatimukset uuden opetus suunnitelman näkökulmasta. Diplomityö. Tampere: Tampereen teknillinen yliopisto, arkkitehtuurin koulutusohjelma. Saatavissa: <https://dspace.cc.tut.fi/dpub/bitstream/handle/123456789/24301/Turpeinen.pdf?sequence=1>